

Не тражите од нас да правимо компромисе у погледу будућности БиХ у Европи

Дневни аваз је тражио од ОХР-а да одговори на низ њихових захтјева. Ти захтјеви су се мијењали из дана у дан, али је најопширнији списак објављен у Дневном авазу од 24. и 25. фебруара 2004. године. Чини се да се велики број ових захтјева заснива на погрешном разумијевању закона, или уобичајене праксе која постоји у другим дијеловима Европе, или пак, у неким случајевима, на погрешном презентовању чињеница. Стога је ОХР одлучио да представи стварно стање, како би се избјегли даљњи неспоразуми:

1. Забрана писања неистина о некоме није цензура.

У рјешењу од 4. децембра 2003. године, Кантонални суд у Сарајеву је донио одлуку да се Дневном авазу “забрањује даље преношење и изражавање неистиних тврдњи на рачун тужитеља Златка Лагумџије”. Дакле, Дневном авазу није забрањено да пише о господину Лагумџији, колико год критички жели, док год је то што пишу у складу са истином. А, у овим питањима, само судови одлучују о томе шта је истина а шта не, и нико други.

Уколико Дневни аваз сматра да има довољно јак случај да може промијенити закон онда нека то и уради: али обраћањем Парламенту, а не ОХР-у. У нормалним европским демократским земљама, а БиХ се нада да ће постати једна од њих, закони се увијек могу мијењати. Али ако БиХ жели постати дио Европе, у начелу Парламент треба бити тај који ће одлучити да их промијени, а не ОХР.

2. Већ постоји процес којим се осигурава да се поново именују само оне судије и тужиоци који су квалификовани и нису компромитовани у прошлости.

То је посао Високих судских и тужилачких савјета (ВСТС). У њима се разматрају све доступне поуздане информације о сваком појединачном судији и тужиоцу, након чега се доноси одлука о томе да ли су подобни за поновно именовање. Ниједан процес није савршен и нема сумње да ће доћи и до појединачних грешака, али то је процес који постоји и у другим демократским земљама Европе. Није тачно да је процес потпуне лустрације проведен у свакој бившој комунистичкој земљи у Европи. Овај процес такође представља значајан напредак у поређењу са крајње политизованим процесом који је постојао раније. Уколико било ко мисли да судија или тужилац који је поново именован није подобан, и има поуздане информације да то докаже, те информације треба да достави Високим судским и тужилачким савјетима. Дисциплински тужилац ће их потом размотрити и предузети мјере које сматра одговарајућим. Међутим, Савјети с правом неће одговарати на неутемељене гласине или притиске са било које стране.

3. Нема доказа да постоји систематска дискриминација против било ког од три конститутивна народа када је ријеч о именовањима у полицији, правосуђу, тужилаштвима, обавјештајним службама, или било којој другој јавној служби.

Узмите као примјер положај Бошњака у правосуђу. Дневни аваз раније је извјештавао да је скандалозно да у Високом судском и тужилачком савјету РС нема Бошњака. Но, када је почетком овог мјесеца у Савјет РС именован судија из реда Бошњака, то им није било важно. Бошњаци су именовани за предсједнике основних судова у Сребреници, Теслићу, Мркоњић Граду, Дервенти те у два највећа суда у Републици Српској, Бијељини и Бањалуци, али Дневни аваз није хтио наглашавати те чињенице. Главни тужилац у Добоју сада је Бошњак, али Дневни аваз је и овај пут одлучио игнорисати то именовање. У јануару 2003. године, прије покретања процеса именовања од стране ВСТС, у Републици Српској је било шест судија из реда бошњачког народа. Данас их има шездесет. Разлог за то је управо процес који воде Високи судски и тужилачки савјети, а са којим се Дневни аваз не

слаже. Тај процес је учинио више од било чега другог да се поново изгради вишенационална структура босанскохерцеговачког правосуђа а ти напори још увијек нису завршени.

Слични примјери би се могли навести и за полицију, обавјештајне службе, државну службу и јавне радио-телевизије.

4. ОХР поздравља и подржава демократско право на организацију мирних протеста у складу са законом, али ОХР неће пристати на компромисе када је ријеч о независности правосуђа а тиме и будућности БиХ у Европи.

Када би ОХР попустио пред овим захтјевима, то би озбиљно угрозило, ако не и уништило, процесе европске интеграције а самим тим и изгледе грађана ове земље да уживају у бољој и просперитетнијој будућности. ОХР се неће мијешати у независни процес именовања и у судске одлуке, без обзира на све притиске. То би представљало мијешање у рад правног система и правосуђа. Тиме би се прекршио основни европски стандард, што би могло имати негативне посљедице на процес интеграције БиХ у Европу, као и нанијети штету изградњи државности Босне и Херцеговине.

5. Питање за оне који се противе Високим судским и тужилачким савјетима

Високи представник би такође желио да упути питање онима који се противе Високим судским и тужилачким савјетима: у Републици Српској је сада шездесетсудија Бошњака. Прије годину дана било их је шест. Према вашем мишљењу, како се то могло постићи без Високих судских и тужилачких савјета?

Као што је то рекао 7. јануара, високи представник је увјерен да је процес који воде Високи судски и тужилачки савјети најбоља прилика за ову земљу да поново изгради мултиетничку структуру правосуђа БиХ утемељену на модерним европским стандардима независности и професионализма.